

igazi Rákóczi-lélek egy darabját látjuk. — Rákóczi mind a négy értékmérőn kivételesen nagy, mindegyik portréja kivételesen lenyűgöző és mindegyik igaz. A nagy Rákóczi azonban e négy portré szintézise; ez az igazi hős, ez a magyar történelem legnemesebb alakja.

Hogy a magyar szabadságharc vezére ilyen kivételes erkölcsi nagysággá emelkedhetett előttünk, a késői utókor előtt, annak Rákóczi személyes tulajdonságain kívül halovány magyarázatát adhatja az is, hogy kibontakozását roppant nagy történelmi erők segítették elő. Ezek az erők annyira állandóak a magyar történelem folyásában egész napjainkig, és Rákóczi velük szemben való állásfoglalása annyira a magyarság lelkéből vett szavakkal fejeződik ki, hogy értékskáláján nemzeti történetünk egész multja lemérhető. Ez az észrevétel a Széchenyi István értékrendszerén megalkotott történetiszemlélettel szemben is fenntartható, látva a nagy fejedelem életét, halálát és eszméinek mély tartalmát.

E nagy vonásokkal felvázolt négy Rákóczi-portré, mely köztudatunkban él, egyben tükörképe is mai nacionalizmusunknak, mely spirituális elemekkel és európaiassággal átívódott, önmagában, mindent felolvasztó magyarságban jut kifejezésre. Ezt az igazságot semmi sem mutatja jobban, mint az a tény, hogy Rákóczi kétszázadik évfordulóját felekezeti, társadalmi és nemzetiségi különbség nélkül mindenki egyforma mélységgel ünnepelte meg.

Sajnos, ma sincs megfelelő Rákóczi-életrajz. Pedig nagy szükség volna arra, hogy a négy ma még nem eléggé elszigetelten álló Rákóczi-kép a közvéleményben szintetizáltassék s így a nagy fejedelem minden magyart összetartó alakja valóban «igazi» mivoltában álljon a hálás utókor előtt!

Baráth Tibor.

MINT DAPHNE.

*Mint Daphne, akit tüzeser.
űzött Apolló és a nimfa
menekült a friss réteken,
futott, futott pirosan, mint a*

*hajnal, ha jő a nap, a tűz,
arany uszályként lengett lágyan
bomló haja, futott a szűz
s Apolló mindenütt nyomában:*

*úgy futottam én s engem is,
mint a zúgó vén fák alatt
a megrémült sebes vadat*

*a nyíl, mit kilőtt Artemis
s mint a bűnöst a győtrelem
utólért, jaj, a szerelem.*

Ölbey Irén.